

A ANG KATOTOHANAN NA INUSISA:

❖ MGA PANAHOON NG PAG-UUSIG.

- Ang panahon ng pag-uusig ay inihayag sa tatlong magkakaibang paraan: ““panahon, panahon at kalahating panahon” (Dan. 7:25; 12:7; Apoc. 12:14); 1,260 1,260 araw (Apoc. 11:3; 12:6) 42 buwan (Apoc. 11:2; 13:5). Ang lahat ng pahayag ay nagpapahiwatig ng iisang yugto: 1,260 araw.
- Sa ilalim ng prinsipyo ng “araw para sa taon” (Ez. 4:6; Bil. 14:34), ang yugtong ito ng pag-uusig ay sumasaklaw sa 1,260 taon ng kasaysayan: mula 538 hanggang 1798.
- Gaya ng inihula, naghanda ang Diyos ng isang lugar upang tulungan ang tapat na iglesia: ang ilang, iyon ay, mga lugar na kakaunti ang nakatira (Apoc. 12:6, 14).
- Sa panahon ng mga paghihirap at pag-uusig, ang mga tapat na mananampalataya ay tumayong matatag sa pagtatanggol sa katotohanan, na nanganganlong sa pag-ibig at pangangalaga ng Diyos (Awit 46:1-3).

❖ KATAPATAN SA PAGTUGIS.

- Nang magkaroon ng kapangyarihang pampulitika, nagsimulang gamitin ng Romanong Iglesia ang kapangyarihan nito upang hilingin sa lahat na sumunod sa mga utos ng relihiyon nito, na marami sa mga ito ay binaluktot.
- Upang maiwasang maghimagsik ang masa laban sa kanyang otoridad, inalis nito sa kanila ang pinakamahalagang bagay: Ang Salita ng Diyos.
- Ngunit bumangon ang mga tapat na, ginagabayan ng mga turo ng Bibliya at sumusunod sa payo ni Judas, na masiglang nakipaglaban upang ipagtanggol ang kanilang pananampalataya (Judas 1:3).

B ANG PAGTATANGGOL SA KATOTOHANAN:

❖ PAGBABAHAGI NG BIBLIA: MGA WALDENSE.

- Si Peter Waldo (1140-1218), isang mayamang negosyanteng Pranses na tinalikuran ang kanyang kayamanan upang ipangaral si Kristo, ay nagtatag ng kilusang "Mahirap sa Lyon", na kilala bilang "Waldenses."
- Ano ang katangian ng mga Waldenses?
 - (1) Sila ang unang nagkaroon ng Biblia sa sariling wika (noon, ito ay nakalimbag lamang sa Latin, Griyego o Hebreo).
 - (2) Dahil ito ay ipinagbabawal na libro, kinopya nila ito sa mga kuweba, nagtago mula sa mga tagasunod ng Papa na kumukubkob sa kanila.
 - (3) Palagi silang nagdadala ng mga bahagi ng Biblia na, sa mga angkop na sandali ay ibinahagi nila sa iba, na nagbibigay sa kanila ng pag-asa at pampalakas-loob sa Panginoon.
 - (4) Iningatan nila ang mga katotohanan sa Biblia na alam nila sa loob ng maraming siglo. Kilala sila sa kanilang katapatan at debosyon.
 - (5) Ang lahat na nayon ay nahikayat kapwa sa timog ng France at sa hilaga ng Italy, Piedmont.
 - (6) Karamihan sa mga nayong ito ay winasak ng Papa, at ang mga naninirahan ay minasaker.

❖ ANG LIWANAG NG REPORMA: JOHN WICLEF.

- Inialay ni John Wycliffe (1324-1384) ang karamihan ng kanyang buhay sa pagsasalin ng Biblia sa Ingles. Ano ang nag-udyok sa kanya na gawin ito? Dalawang dahilan: Binago siya ni Kristo sa pamamagitan ng Salita; at nais na ibahagi ang pag-ibig ni Kristo sa iba.
- Syempre, ito ang nagdala sa kanya na sumalungat sa opisyal na Simbahan. Dahil sa pakikipag-ugnayan niya sa matataas na opisyal sa England, naiwasan ni John ang kamatayan sa kamay ng Simbahan.

- Noong 1428 ang mga labi ng repormador ay sinunog, at ang kanyang mga abo ay itinaon sa ilog. Ang nakalat nyang abo ay naging simbolo ng kanyang pamana.
- Ang maliit na liwanag ng katotohanan na sinindiha ni John Wycliffe ay umabot sa Bohemia, kung saan kinuha ni John Hus ang kanyang pamana. Sa ganitong paraan, ang katotohanan ay gumawa ng paraan hanggang sa bukan-liwayway ng reporma. Nagsisimula nang lumiwanag ang araw.

❖ **PINATIBAY NG PANANAMPALATAYA: JOHN HUSS AT IBA PA.**

- Pagkatapos ni John Wycliffe, lumitaw ang ibang mga repormador:
 - (1) John Huss (1370-1415)
 - (2) Jerome (1360-1416)
 - (3) Tyndale (1494-1536)
 - (4) Hugh Latimer (1490-1555)
- Ano ang nagbigay sa kanila ng lakas ng loob na isagawa ang mga reporma at harapin ang mga problema at kamatayan?
 - (1) Naniwala sila sa mga pangako ni Kristo
 - (2) Sapat ang lakas ni Kristo para malampasan nila ang mga pagsubok
 - (3) Nakakita sila ng kagalakan sa pakikibahagi sa mga pagdurusa ni Kristo
 - (4) Ang Kanyang katapatan ay makapangyarihang patotoo sa mundo
 - (5) Tumingin sila sa kabila ng kasalukuyan, patungo sa maluwalhating hinaharap
 - (6) Alam nilang ang kamatayan ay natalo nang kaaway
 - (7) Pinanghawakan nila nang mahigpit ang mga pangako sa Salita ng Diyos
- Si John Hus ay ikinulong at kalaunan ay sinunog sa tulos. Mula sa bilangguan ay sumulat siya: “gaano ka-maawain ang Diyos sa akin, at kung gaano siya kahanga-hangang umalalay sa akin.”
- Kung paanong ang mga pangako ng Diyos ay umalalay sa Kanyang bayan noong nakaraan, ito ay umalalay sa atin ngayon.